

Slovenski Meščan

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani. — Izhaja vsako nedeljo zjutraj. — Dopisi naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina do konca leta 5 K. Posamezne številke 10 vin. Oglasi: za enkrat 12 vin., za dvakrat 10 vin., za trikrat in večkrat 8 vin. za enostopno petit-vrsto.

Našim gg. naročnikom!

Ko smo pred štirimi meseci začeli izdajati „Slovenskega Meščana“, smo storili to, ker so nas razni somišljeniki vzpodbujali in nam obljubljali vsestransko podporo. Žal, da moramo danes priznati, da je ta podpora dohajala samo iz nekaterih mest in trgov, med katerimi sta bila prva Kranj in Idrija. Obžalujemo zlasti, da ni pokazalo obrtništvo tistega zanimanja za list, kakor bi ga bilo pričakovati. Vsled tega je sklenil podpisani konzorcij za enkrat ustaviti list, da se obvaruje nadaljne gmotne škode, s kakršno je zvezano izdajanje takega lista.

Gg. naročnike, ki so vplačali letošnjo naročnino, prosimo, da sporoče kratko po dopisnici na naslov Zadrugne tiskarne, ali zahtevajo nazaj do konca leta plačano naročnino. Ako tega ne storé, bomo dotično svoto smatrali za prispevek stroškom lista.

Ovim gg. pa, ki so pač list prejeli in ga še niso plačali — in teh je mnogo stotin — smo priložili položnice in jih prosimo, da nam vpošljejo za sprejete številke svoto 2 (dveh) kron.

Konzorcij „Slovenskega Meščana“.

Politiška zavednost.

Politika in politiziranje sta pri nas na slabem glasu. To ni čudno, če se spomnimo, v kakšnih posurovelih oblikah se je gibal pri nas politični boj v polpreteklem času. Politika je veljala svoj čas toliko kakor osebno napadane nasprotnika. Posledice tega niso izostale: velik del ljudstva, zlasti po mestih in trgih, je zgubil zmisel za politična načela. In tako vidimo zlasti pri raznih občinskih volitvah, da volijo obrtniki celo politične svoje nasprotnike, samo ker se boje njih groženj in njih terorizma. V takih razmerah je tudi vsaka politična organizacija posameznih slojev nemogoča in politično nezavedni volilci tavajo od stranke do stranke in glasujejo dans za to, jutri za ono stranko, kakor jim kaže.

To so žalostni pojavi, ki so se že maščevali nad nami zlasti v narodnem oziru po obmejnih krajih. Nasproti temu je treba vedno in povsod povdarjati, da je osebni boj samo izrodek politike in da politika ni drugega kakor boj za gospodarski napredek in državljansko veljavo posameznih slojev. Socialna demokracija, kot stranka onih, ki nimajo lastne posesti

ampak so v službi velikega kapitala, razumeva to delo prav dobro, to ji moramo priznati. Saj je priborila proletarcem splošno in enako volilno pravico in organizacije, ki jih je ustvarila, so zboljšale položaj delavskega stanu tako, da marsikateri „proletarec“ živi bolje kakor kmet-posestnik, obrtnik ali celo uradnik.

To prepričanje, da je politika delo za gospodarski prospek in veljavo posameznih stanov, je treba zlasti našemu meščanstvu šele vcepiti. Ko bo spoznalo, katera načela so mu koristna in katera škodljiva, ne bo več omahljivosti pri volitvah. Dunajski obrtnik je spoznal, da ga ne more rešiti pogina liberalna stranka kot zastopnica velike industrije in velikega kapitala, niti ne socialno-demokratska stranka, ki pridiguje propast vsake samostojnosti in hoče iz vseh napraviti sužnje bodoče svoje države, ampak krščansko-socialna stranka, ki se je takoj ob začetku zavzela za male posestnike in obrtnike in opiraje se ravno nanje vzrasla tako mogočno.

Dvojega je treba za dosego tega cilja: političnega pouka in organizacije. Žalostno je, kako gorostasno neznanje lastnih političnih pravic nahajamo dostikrat celo med ljudmi, ki se štejejo med „inteligenco“. Mnogo je zagrešila tu šola, ki ne skrbi skoraj prav nič, da bi se že mladina naučila glavnih stvari o ustavi in upravi, dasi je to za demokratično državo neobhodno potrebno. Drugo je pa združenje tistih, ki imajo skupne koristi in potrebe v vseobsežnih organizacijah, stanovskih in političnih. To je delo, ki se pri nas šele komaj začinja. Svita se, ali dan je še daleč!

Razmere v deželni bolnišnici.

(Iz ljubljanskih izvenbolnišničnih zdravniških krogov.)*

Odkar je na deželni bolnišnici primarij dr. Šlajmer, se godi v tem zavodu kakor v državi, kjer poroča vladarju vedno le eden in isti minister, ki pri tem seveda zastopa interese „svoje vlade“. Drugih nastavljenecv na zavodu, ki vsled tega trpe, kompetentna oblast, ki se da sugerirati vedno le po poročilih in volji edinca, ne vpraša ničesar.

Te razmere so imele v še ne pozabljenem času za posledico že eno znano in krvavo žrtev: obče pri-

*) Prejeli smo in priobčujemo ta sestavek, ne morda v animoznosti napram neki osebi, temveč edino le, da se širša javnost, v prvi vrsti pa deželni odbor, ki gotovo želi, da bi zavod bil na vrhuncu časa, pouči o razmerah, ki vladajo v dež. bolnišnici —

ljubljenega magistra G j e g e r e c a, bivšega lekarnarja na zavodu. Slednjega se je na poročilo in voljo dr. Šlajmerja, kateremu je bil Gjegerec, odkar se je dotaknil ekonomskih razmer kirurškega oddelka, trn v peti, odstavilo, še predno se ga je zaslialo. Gjegerec je žrtvoval sebe, predno je posvetil v razmere.

Primerno se s tem človekom gotovo ni postopalo. Omeni naj se samo, da je podal proti koncu afere primarij dr. Šlajmer za pomnoženje obtežilnega materijala proti magistru Gjegerecu celo vlogo, v kateri se je magistru Gjegerecu med drugimi očitalo, da je rabil včasih deželni pismeni papir in deželne žveplenke za sebe.

Odkar se je odstranilo magistra Gjegereca, je oddajal v bolnici do sedanjega časa zdravila, v kolikor jih ni bilo treba iznova prirejati, lekarniški sluga iz še odprej napravljenih zalog. Težko pač ni iz polnih, že pripravljenih posod zajemati. Ali ko so te prazne, kaj potem? Nov lekarnar. Kaj si je neki hotelo to revše, ta sluga s svojimi malenkostnimi ovadbami za prihodnost graditi? In vodja, primarij dr. Šlajmer, ni znal pravilnejše in možateje postopati!

Kakor v tem slučaju, si zna primarij dr. Šlajmer tudi sicer povsod pomagati do svoje volje.

Zdravnike na oddelku nastavlja in hoče odstraniti čisto po svoji volji.

Nepravilno bi bilo s strani deželnega odbora misliti, da ni sposobnih domačih moči. Lahko se naštejejo sposobnejše od dr. Friedricha, ki s svojim predpisovanim mu ravnanjem le podpira politiko dr. Šlajmerja, kateri ga nasprotno vsled tega pri kompetentni oblasti kar najodločneje zagovarja.

Z dr. Friedrichom primarij dr. Šlajmer ni samo dovel tujca, ampak celo manj zmožnega delavca od domačinov, ki jih je bilo na razpolago. To vedo povedati zdravniki, ki ga poznajo. Domačinov pa se je primarij dr. Šlajmer, kakor vedno, branil in sicer zgolj radi osebnosti in še drugih vzrokov, ki stroke prav nič ne tičejo.

Deželni odbor sam tega ne more prav presojati, pač pa zdravniki, ki imajo in so imeli opraviti na oddelku.

Če bo tudi sedanji deželni odbor, kakor je bilo to pri starem, slušal vedno le enega in se ravnal po volji enega, za druge pa se ne zmenil, se mu vzlic najboljši volji, da ozdravi nezdrave razmere na zavodu, oči gotovo ne bodo nikdar odprle.

Zofka.

Spisal Josip Premk.
(Konec)

„Zofka, prišel sem, da ozdravim, a sedaj sem še bolj obolel. Čemu me gledati z očmi, ki jih ne bodem mogel pozabiti. Čemu mi govorite o tistih gozdnih kotičkih, da jih sedaj tako ljubim. Čemu vse to, Zofka, vi ste preljubezojivi!“

„Ali vas naj mar sovražim, saj mi niste ničesar storili.“

„In vi me ne boste sovražili, tudi ako vas malo razžalim?“ me je poprašal ponižno in plaho povsod svoje velike, sive oči.

„Zdi se mi, da ne“, sem mu odgovorila, ker sem vedela, s čim me misli razžaliti.

„Ali vas smem poljubiti?“

Težko je spregovoril to besedo in ves v zadregi je pričel brskati po travi.

„Čemu?“ sem se začudila, ker tega nisem pričakovala.

„Rad bi se dotaknil samo enkrat vaših ustnic, ali dovolite?“

„Ne, ne smete! Mene še ni nikdo poljubil!“

Črez hip pa sem ga prašala strahoma in rado-vedno:

„In kaj mislite s tem?“

„Sam ne vem.“

„Saj ste mi vendar zadnjič pripovedovali, da imate v mestu ljubico, ki je vse bolj mirna in prav nič tako razposajena in divja kot jaz.“

To ga je užalilo, dasi mu nisem hotela kaj očitati.

„Saj nisem mislil tako, Zofka. Sam ne vem, čemu sem vas to poprosil!“

„Morda, ker vam je dolg čas“, sem se nasmehnila a on je ostal resen in zamišljen kakor poprej...

Nad nama so šelesteli bori, zamolklo je grgljalo potoček in visoko gori so se utrinjale zvezde in kapale tja za gozd kakor velike, svetle kresnice. Meni ni bilo za pogovor, ker sem videla, da je ves zamišljen, a Milan je molčal in gledal v mesec, ki je jadrno bledikast nad visokimi vrhovi. Včasih je plusknila v vodi riba, hrošč je zabrenčal okolu naju in se zaletel v hišo in tista breza onkraj potoka je bila videti kakor velika bela sveča.

„Pa pravite, da ni lepo in da vam je dolg čas“, sem zavzdihnila nenadoma, ko je blodil moj pogled za lesketajočimi se valčki.

„Ah, ni mi dolg čas! Kako bi mogol misliti tako, samo vi me jezite, ker ste taki, ne vem kako bi vam rekel. No, prav taka ste kot ta vaš les: šumi, vabi in priklene človeka, da se zaljubi v njegove čare, a on le šumi, včasih ječi, a ne pove ničesar in ostane tak kot je... Da, to je čar narode, a vi bi ne smeli biti taki!“

„Saj jaz ne šumim, govorim vendar —“ sem mu hotela oporekati, a takrat me je pogledal ostro, kot da me hoče okarati.

„Govorite, seveda govorite o šelestu dreves in nočeh viharnih, kar je isto kot šelest in noč. Pa kaj bi zopet govoril, vi — vi, da bi vedeli, kako je moje dekle!...“

„Kakšna?“ sem ga poprašala, ker me je zanimalo kako dekle si je izbral ta mladenič.

„Lepa je. Vitka ko vila ob tolmunu, lase ima ko iz zlatih solnčnih žarkov in ustnice sveže ko rdeče jagode. Njene oči niso črne ko vaše, ampak plave ko vijolice in spominčice ob potoku.“

„In vi, ki imate tako krasno ljubico, bi hoteli poljubiti mene? Ha!“

Takrat je planil kvišku in me pogledal razdraženo. Črez hip se je že pomiril in spregovoril tiho:

„Vse ima, samo nekaj ne, kar imati vi in je — bogve kaj!...“

Nato je odhitel ob potoku in začudeno sem gledala za njim, dokler ni izginil tam za košatimi jelšami.

Tisto noč ga ni bilo, bil je gotovo kje v vasi ali pri župniku ali pri učitelju in vrnil se je šele drugi dan popoldne. Ko sem ga vprašala, kje je bil, se je prijazno nasmehnil in skomignil z rameni.

In potem so tekli dnevi kakor poprej.

Primarija dr. Šlajmerja stara politika, s katero je dosegel pri deželnem odboru vse, namreč grožnja, da ne pride več na oddelek, dokler se ne uredijo razmere po njegovi volji, je že zopet na krožniku. Kako je ob takih prilikah deželni odbor mislil, se je že večkrat pokazalo. Zgodila se je vsakokrat volja primarija dr. Šlajmerja. Naziranja zdravnikov ob takih prilikah deželni odbor gotovo ni poznal, sicer bi vedel, da bolnice zapreti še ne bo treba, če se napravi enkrat drugače.

O strokovnih zmožnostih primarija dr. Šlajmerja tukaj nečemo govoriti. Ve se pa o njem dobro kakor slabo, kakor sploh ni noben človek popolen.

Naravno in očitno je, da hoče doseči primarij dr. Šlajmer v bolnišnici sebi ugodne razmere. On si hoče napraviti na oddelku red, in sicer tak red, da bo imel on sam zadosti časa za vire boljših dohodkov: za Leonišče in za obsežno privatno prakso. Poleg tega pa bi rad, dokler mogoče, na lahek način obdržal tudi primarijat in mesto vodje. Vzgoja in vežbanje mlajših zdravnikov pa vsled tega trpi. V tem oziru je primarij dr. Šlajmer, kakor se je že večkrat izrazil, mnenja, da se zdravnikom, ki so na oddelku, za poznejšo prakso ni treba priučiti tudi interesantnejših in težjih operacij. To bi bila zanj celo škoda. Zato velja še posebno načelo: proč z zmožnimi domačini.

Vpraša se pa nasprotno, če je morebiti sekundarijem za poznejšo prakso zadosti, ako na kirurški oddelku večina le omivajo in pripravljajo bolnike za operacije, če jim je treba znati le narkotizirati, röntgenizirati in podobno. Gotovo še manje, kakor prvo. Vsak pameten človek lahko vidi, da si mladi zdravniki obetajo od oddelka strokovno dalje-izobrazbo. V resnici pa sekundariji navadno komaj čakajo, da pri obstoječih razmerah zapuste zopet oddelke, mesto da bi se težko poslavljali od njega. K sreči se sekundarjem na kirurškem oddelku še ne odsoja poznejša karijera! Žalostno bi bilo, če bi se hodili sekundariji na oddelek za poznejšo prakso učiti večina samo omivati bolnike, jih narkotizirati, si kvariti zdravje in gubiti čas s preobilim röntgeniziranjem in opravljati podobne manj vredne stvari, za katere ni treba doktorata. Mar ni deželi ležeče na tem, da pridobi od oddelka kolikor le možno strokovno izobraženih ljudi, da tudi v težjih slučajih, ako treba, lahko samostojno nastopajo! Primarij kirurškega oddelka seveda ni prijatelj tega. Zato pa naj kompetentna oblast predpiše dolžnosti primarija do podrejenih mu zdravnikov na oddelku, da si ne bo mogel posameznik ustvarjati svojevoljnih razmer.

Na klinikah se vstopajočim mladim zdravnikom dandanes garantira, da pridejo v najkrajšem času do vseh različnih operacij. Seveda je treba tu nadzorstva, za katero pa primarij dr. Šlajmer pri nas v bolnici nima časa. Pri nas se pač predpisuje dveletna praksa v bolnici. Kaj naj je v tej praksi na kirurškem oddelku zapopadeno, to je menda vseeno. Samo da se prebije določen čas tam. Ni se čuditi potem, ako v takih razmerah zdravniki na oddelku izgube v kratkem času veselje do rednega delovanja. Saj se na kirurškem oddelku skoro ne smejo smatrati za zdravnike!

V takih razmerah naj bi se dal morebiti deželni odbor še pripraviti do tega, da bi izmenjal rajši vse

druge moči v bolnici, predno stopi na prste provzočitelju takih razmer. Govori se namreč, da se je primarij dr. Šlajmer pri deželnem odboru (prejšnjem, mogoče tudi sedanjem) že parkrat izrazil, da lahko vsak čas brzojavi po zdravnike v Prago. Le tako naprej, daleč pridemo!

Zdi se tedaj lahko, da je primariju dr. Šlajmerju lastni interes edina stvar. Njemu je prva stvar Leonišče, potem obsežna privatna praksa, potem šele kirurški oddelke in nazadnje vodstvo. Da primarij dr. Šlajmer more z vsem tem opravičevanjem izhajati, to je seveda posledica razmer v bolnišnici, in sicer takih razmer, kakor so se že ukoreninile in ki se skušajo zagotoviti za bodočnost. Zato pa tudi primarij dr. Šlajmer v najvažnejših momentih nastopa z alternativno: „ali se zgodi moja volja, ali pa ne pridem več na oddelke“. Dosedaj so te limanice pri deželnem odboru redno prijele.

Poglejmo še kaj drugega. Primariji drugih oddelkov se žalijo, ker se čutijo po primariju dr. Šlajmerju nekako bagatelizirani. Zakaj si je g. deželni glavar ob svojem obisku, napovedanem celemu zavodu, ogledal samo kirurški oddelke? Najbrže ga je primarij dr. Šlajmer primerno pripravil, še predno je prišel v bolnišnico.

Poglejmo še kaj. Kako je postal primarij dr. Šlajmer vodja deželnih dobrodelnih zavodov?

O tem se govori sledeče:

Primarij dr. Šlajmer se je napram kolegom primarijem vedno izražal, da vodstva absolutno ne bi mogel prevzeti, ako bi prišla vrsta nanj, ker se poleg svojega drugega posla nima časa s tem ukvarjati. Najstarejšega primarija, dr. Bocka, se kot Nemca sploh ni vpoštevalo. Potem bi imela priti vrsta na primarija dr. Gregoriča. Temu je baje primarij dr. Šlajmer sam prigovarjal, — da je dogodek pozneje lepše izgledal, — naj prevzame vodstvo. A zgodilo se je sledeče: K primarijski seji, v kateri naj bi se določalo o predlaganju vodje deželnemu odboru, primarija dr. Gregoriča ni bilo.

Ko sta primarija dr. Bock in dr. Valenta začudena vprašala po vzroku odsotnosti primarija dr. Gregoriča, je rekel primarij dr. Šlajmer: „Ne vem, zakaj ga ni“. Obrne se na primarija dr. Jenkota in ga vpraša, če primarija dr. Gregoriča ni povabil. Primarij dr. Jenko odgovori: „Jaz ga nisem, jaz sem mislil, da ga boš Ti povabil, ki si sejo sklical“. — Primarija dr. Bock in dr. Valenta sta na to hotela oditi, češ ker se seja potemtakem ne more vršiti. Primarij dr. Šlajmer pa jih zadržuje z besedami: „Ali gospoda, jaz sem v grozni zadregi, ostanita tu. Jaz sem namreč že imenovan direktorjem“. Primarij dr. Jenko še sklene: „Gospodov menda tako nima noben nič proti temu?“. Tako je bil, kakor se pripoveduje, primarij dr. Šlajmer, še predno so primariji predlagali osebo, od deželnega odbora imenovan direktorjem. Tudi to si je znal primarij dr. Šlajmer izposlovati sam, preko obstoječih običajev in določb.

Prejšnji vodja dr. Bleiweiss pa je dobil na nezasluzen način kar čez noč slovo, o katerem do tedaj še ni sanjal. In vendar se pod njegovim vodstvom uradniki niso pritoževali, da jim ne zna delati in reševati vlog sploh, in še posebej ne v slovenskem jeziku, kakor se čuje to sedaj.

Na oddelke za notranje bolezni se je baje tudi po volji primarija dr. Šlajmerja vsled že navedene alternative postavilo kirurga dr. Jenkota in se ni sprejelo koga drugega, za to klinično pripravljene

kompetenta. Za primarija dr. Šlajmerja je bilo to očitno dvojnega pomena: prvič odstraniti od stroke že spretnega kirurga dr. Jenkota, zato pa ga v tolažbo odškodovati z izvojevanim primarijatom, da si primarij dr. Šlajmer zagotovi vsled te usluge v novem primariju sigurno pomoč za svojo politiko.

Radovedni smo, kako dolgo bodo take razmere še trajale in kako dolgo se bo vsled takih vplivov sekundarijem, ako se pritožujejo, garantiralo, da v deželi službe ne bodo dobili, ako mirno ne prenašajo razmer.

Toliko resnici na ljubo.

Trgovsko-obrtni glasnik.

Usnje se podraži. Zaradi podražjenja sirovih kož so češke tovarne usnja podražile cene podplatom za 20 K pri 100 kg.

Kovinski trg. Dosedaj se je na kovinskem trgu večinoma gledalo le na kovine, katere so velike važnosti zaradi njihove dnevne uporabe, kakor baker, kositar, cink in svinec, katerim so cene precej padle. Prizadete pa so tudi druge kovine. Antimon, katerega se je za časa rusko-japonske vojne porabilo prekomerno in mu je tedaj bila cena 288 K za 100 kg, je padel sedaj na 78 K. Padlo je tudi živo srebro od 186 K na 168 K za steklenico s 34 $\frac{1}{2}$ kg. Posebno pa se je premenila cena pri aluminiju. Aluminij se je dolgo časa držal na ceni 300 K za 100 kg. Ko pa si je neuhausenska tvornica zagotovila skoraj popoln monopol za pridobivanje te kovine, ji je cena poskočila na 480 do 530 K. Vsled sedanje francoske in italijanske konkurence pa je padla sedaj cena aluminija na 190 K za 100 kg. S tem se je odprlo za izdelke iz aluminija široko polje, in ti izdelki bodo kmalu izpodrinili emajlno blago, ako bo cena aluminija ostala tako nizka. Posebno v kuhinjski posodi bo aluminij sedaj lahko konkuriral z emajlom.

Strokovna črevljarska in usnjarska razstava na Dunaju. V zadnji seji razstavnega odbora se je poročalo, da sme razstava pričakovati najboljših uspehov. Razstava bo imela značaj sejma in je že danes zagotovljeno, da se je udeleži veliko število obrtnikov iz vseh delov naše države, pa tudi iz Rusije, Nemčije in balkanskih držav. V času razstave se bo vršil tudi kongres vseh interesentov črevljarske stroke, tovarnarjev, črevljarjev in trgovcev s črevlji, da se posvetujejo o skupnih strokovnih vprašanjih. Izrazila se je tudi želja, da bi se obenem vršil tudi kongres usnjarskih interesentov, ker ste obe stroki tesno zvezani. Razstava se otvori 12. avgusta. Dosedaj se je priglasilo 200 tvrdk s svojimi proizvodi in so že vsi razstavniki prostori oddani v najem. Najmočnejše je zastopano črevljarstvo, ker se je priglasilo 80 tovarnarjev in rokodelcev. Vse tovarne strojev, ki se udeležijo razstave, bodo razstavile stroje v polnem delu, in to črevljarske in usnjarske stroje. Trgovsko ministrstvo in nižjeavstrijska trgovska zbornica sta dovolili veliko število kolajn. V 50.000 izvodih se je razposlalo vabilo na razstavo vsem trgovcem s črevlji in usnjem v Avstro-Ogrski, Italiji, Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah in Švici. — Našim obrtnikom črevljarske in usnjarske stroke toplo priporočamo, da se udeležijo te razstave, kajti dobiček od nje ne bo majhen. Posebno bo gotovo zanimalo naše ljudi delo s stroji, katero je pri nas še tako malo poznano in še manj uvedeno.

Črez dan je posedal okolu hiše ali ležal v travi, a na večer se mi je približal in mi pripovedoval o mestu in svojih tovariših. Le včasih je sredi govora obmolknil, me pogledal plaho in me potrepal po rami.

„Zofka, vi ste čudni. Kaj ne, da vas vse to prav nič ne zanima in vi ne bi hoteli v mesto?“

„Ne, vsaj zdaj še ne, ko je tukaj tako lepo.“

„Da, vi ste se zaljubili v te gozdove in boste — umrli v njih“, je skoro zavzdihnil, a že črez hip dostavil:

„No, da, saj tukaj bi menda ne bilo težko umreti...“

In potem se je zagledal zamišljeno v potoček.

Ko pa so se bližale počitnice proti koncu, je postal bolj redkobeseden. Malo je bil doma in še takrat, kedar je bil, me je samo pogledoval, govoril ni ničesar, a oče mi je pravil, da ga vidi tupatam polegati po gozdu.

„Zofka“, mi je dejal neko jutro, ko sva se srečala na gozdni stezi, „Zofka, verujte mi, da vas sovražim tako kot še nisem sovražil nobenega človeka. Oj, težko se premagujem, da vam ne izbijem teh gorečih črnih oči! Vi, Zofka, kaj ste storili z menoj!?“

Zadnje besede je skoro zakričal in nato je planil v goščo.

Takrat sem se ga zbala resnično in potem sem se mu umikala. Ako je bil doma, sem vedno iskala dela, da mi ni bilo treba posedati pred hišo, in šele ko je zopet kam odšel, sem stopila na prosto ali sedla na klopico.

Nekega večera je oče zopet odšel in jaz sem ostala sama. Milana sem videla, da je ležal še pred kratkim tam za kočo, a ko sem po odhodu očeta pogledala skozi okno, ga ni bilo. Bila sem gotova, da je zopet odšel, kakor že več večerov, k učitelju v vas, a ker sem se bala, da bi se prej povrnil kakor oče, sem zaprla kočo in odšla.

V gozdu je bilo svetlo, da se je razločila senca vsake šibice, in moji bori so šelesteli tako tajno, kot da me plaho prosijo, naj ostanem med njimi, naj jih ne zapustim in ne odidem v mesto, ki mi ga je s'ikal Milan tako krasno in polno veselja.

Ozka steza se je vila med grmičevjem, odkoder so preplašeno odletavali ptički, ako sem se dotaknila vejice s krilom, saj mojih korakov se ni čulo, bila sem bosa. Ves ta čas, odkar je prišel Milan, že nisem stopala po tej stezi, ki je vodila k jezeru, po katerem se mi je še tako tožilo.

Ko sem bila že precej daleč od naše koče, sem se začutila zopet bolj prosto in svobodno.

Težko mi je bilo cel večer, da bi šla in zajokala v vihro polnočno, potožila svojo bol visokim borom in porosila s solzami mehki mah. Njegovih temnih

pogledov nisem mogla prenašati, saj nisem znala, čemu se srdi name in bi mi izbil oči, kakor je dejal. A obenem sem čutila do njega tiho mržnjo, ker me je sovražil, a prosil za poljub in ljubil drugo.

Prej se mi je zdelo, ko sem stopala po gozdu, vse tako svečano, a sedaj sem se bala, da se skriva za vsakim deblom temna senca, da me gledajo skozi vejevje tiste velike, sive oči, ki se mi bodo tiho približale in se zazrle v me v težkem srdu in divji jezi...

Včasih je zahreščala tam kje za grmičevjem suha vejica, in prestrašena sem obstala. A bilo ni ničesar, vsenaokrog je bilo zopet tiho, in kakor mogočni, stoletni stebri sredi gozdnega svetišča so stala debela.

Stopala sem hitro in oprezno, sama svojega koraka sem se včasih prestrašila, in zdelo se mi je, kot da me nekdo zasleduje, zato sem proti jezeru skoro stekla.

In tam sem se zopet oddahnila.

Bleda obla je ležala v čisti vodi in vse nebo, posuto gosto z zvezdami, se je zrcalilo v jezerski gladini, kot da je potreso na dnu jezera nešteto biserov in sredi njih srebrna krogla. Senca visoke smreke je padala ravno črez sredo jezera, kot da se raztesa od brega do brega dolga pošast, a drugače je bilo svetlo, da se je videl vsak listič, ki je plaval po gladki površini; in valčki, komaj vidni so valovali

Stvar naše trgovsko-obrtno zbornice je, da omogoči našim obrtnikom obisk te razstave v čim največjem številu.

Zdravniški in zobozdravniški honorar. V § 879 drž. zak. je med drugimi uveljavljenimi pogodbami navedena tudi pogodba med zdravnikom in pacientom o višini honorarja. Najvišje sodišče je pred kratkim na podlagi nekega konkretnega slučaja odločilo o vprašanju, ali je tudi dogovor glede honorarja z zobotehnikom, ki poslujejo skupaj z zobozdravniki ali pod njihovim vodstvom, v zmislu državljankega zakonika neveljaven. V predležem slučaju je neki zobotehnik tožil neko žensko, kateri je napravil umetno zobovje, na plačilo napravljene zobovja, katerega pa ženska ni hotela sprejeti. Toženka se je sklicevala na zgoraj imenovani § 879 drž. zak., češ da ta zobotehnik posluje skupno z dvema zdravnikoma in je pod njunim vodstvom napravil neko operacijo v njenih ustih, vsled česar da je dogovor glede honorarja s tem zobotehnikom ravno tako neveljaven, kakor bi bil z zdravnikom. Prva inštanca je ugodila zobotehnikovi tožbi. Deželno sodišče kot vzklicno sodišče je ugodilo toženkinemu vzklicu. Najvišje sodišče pa je kot revizijsko sodišče na revizijski predlog tožiteljev vzpostavilo pravdorek prve inštanca. V utemeljitvi se poudarja: Določba § 879, št. 2, drž. zak. se tu ne more uporabiti. Nameñ tega zakonskega mesta, ki razveljavlja pogodbo o gotovem honorarju bolnika zdravniku, predno je ta prevzel zdravljenje, je onemogočenje nevarnosti, da bi zdravnik, izrabljajoč bedni položaj bolnikov izsilil od bolnika neopravičen honorar, medtem ko je opravičena zdravnikova zahteva vsekako postavno zadostno zasigurana. Takšna nevarnost pa v podanem slučaju ne obstoji, ker toženka ni bila nikakor prisiljena, obljubiti zahtevani honorar. Neglede nato pa se tožniku tudi ne more pripisovati svojstev zdravnika. Tožnik je obrtnik, dobavi pri naročbi tudi potrebni material in se mu ne more odrekati pravica, da si da ugotoviti visokost svojega honorarja že naprej, kar je bilo gotovo tudi v korist toženki, ker se je s tem obvarovala naknadnega pretirano visokega honorarja. — Tako najvišje sodišče. V Ljubljani pa je menda neki zdravnik z zelo obširno prakso, tako obširno, da se je baje izrazil, da bo honorar za ordinacijo v ordinacijskih urah povišal od 4 K na 10 K, da tako „odvrne preveliki naval bolnikov“, in pri tem zdravniku se baje plača honorar za ordinacijo že naprej slugi, potem se šele dobi znamko, katera določuje red, po katerem se pride pred zdravnika. Najvišje sodišče bi znabiti tega zdravnika tudi proglasilo za — obrtnika!

Obrtno pospeševalni svet. Prošli petek se je konstituiral obrtnopospeševalni svet v ministrstvu javnih del pod predsedstvom ministra dr. Gessmanna. Ob tej priliki je izdajal minister dr. Gessmann sledeče načrte o pospeševanju obrti: Pospeševanje obrti se je pričelo v Avstriji pred kakimi 16 leti z zelo majhnimi sredstvi. Vendar pa je bila misel sama dobra in temu se je največ zahvaliti, da so se prvotni poskusi razvili v važno stroko naše socialne politike, katera se mora trajno zagotoviti. Ponosni smemo biti da se ni nikjer drugje s tako resnostjo delalo kakor pri nas na to, da se postavi politiko srednjega stanu, posebno pa politiko v korist samostojnemu obrtnemu proizvajalcu na pozitivno podlago. Pospeševanje vsled modernih proizvodnih razmer zelo ogroženega malega in srednjega rokodelstva, se da pri nas ločiti v dve smeri. Prva gre za tem, da hoče zediniti in okrepiti rokodelski stan z

sem od nasprotnega brega, kjer je jezero najglobokeje in ob obrežju mala trata.

Počasi sem odložila obleko, jo vrgla na grmičevje, stopila do kolen v vodo in si najprvo kakor vedno zmočila vrat, lakti in prsi. Potem sem razpletla še lase. Kadar sem stala tako razgaljena, z lasmi plapolajočimi po hrbtu, do kolen v jezeru, se mi je zdelo, da sem podobna vili, ki se je pravkar kopala v čisti vodi.

Potem sem se zagnala proti sredini in kakor da sem razpršila sto kristalnih kapljic, se je zapluskala voda, in kolobarji, od početka majhni, a vedno večji so se razširjali in hiteli proti obrežju, drug za drugim, dokler nisem priplavala čez tisto opasno globotino in splezala po polzskem bregu na malo trato.

Tam na nasprotnem nebu je visela na grmičevju moja obleka kakor smešno, belo strašilo in nabrala sem nekaj drobnih kamenov in jih pričela metati vanjo. Nekateri so padli v jezero, drugi na breg, a prav ko sem hotela zagnati zadnjega, se je za menoj nekaj zganilo in padel je pred me na kolena — Milan.

„Zofka, Zofka!...“

„Beži, nesrečnež!“ sem zakričala prestrašeno, nevedoča, ali naj planem v valove ali zbežim v grmičevje, da se skrijem pred njim.

„Zofka, milost!... Jaz te ljubim!“

organizacijo, katera naj objema vse stanovske tovariše: l. 1883 se ji je dala trdna podlaga z ustanovitvijo obrtnih zadrug in se je bistveno poglobila z raznimi obrtnimi novelami. S sistematično gojitvijo tehničnega preizkuševanja, katero spada v delokrog ministrstva javnih del bo veliko pridobilo tudi rokodelsko proizvodnjanje. Enakih dobrih uspehov pričakuje minister tudi od akcije za preskrbo stanovanj in delavnic in gojitve tujskega prometa, kar tudi spada v delokrog ministrstva javnih del. V prvi vrsti pa se bo poskrbelo zato, da se že dovoljena sredstva za pospeševanje obrti še pomnože, da se bo polagoma moglo dati vsemu obrtnemu stanu naše domovine modernih proizvodnih oblik in modernih proizvodnih sredstev. Napram tej nalogi je vse, kar se je dosedaj storilo, mnogokrat komaj kažipot za bodočnost. Po obrtni pospeševalni službi ustanovljene obrtne zadruge (nakupovalne, proizvodne, prodajalne), koristijo sedaj le še majhnemu delu rokodelcev, strojne zadruge so le še malokje oživotvorjene, toda povsod z najboljšimi uspehi! Predvsem pa je treba na polju organizacije kredita za male obrtnike še storiti skoraj vse. — Minister je torej zopet mnogo obetal, samo da bi se tudi te obljube izpolnile, potem znajo za naše obrtnike v resnici sčasoma napočiti boljši časi.

Nemška vnanja trgovina. Nemška vnanja trgovina kaže napram lani nekoliko nazadka. Uvoz je iznašal za prvo polovico letošnjega leta 4303 milijone mark napram 4424 milijonov v istem času lanskega leta, izvoz pa 3302 milijone napram lanskem 3344 milijonom. Uvoz je torej nazadoval za 121 milijonov mark, izvoz pa za 42 milijonov. V teh številih všteti promet dragih kovin je iznašal v uvozu 143 napram 79, izvoz pa 33 napram 39 milijonom lanskega leta.

Dopisi.

Novomesto, 23. julija 1908. Tudi pri nas se je začelo daniti. Tudi pri nas so začeli, seveda samo resno misleči meščani uvidevati, da se s sedanjo laži — liberalno stranko ne da ničesar doseči, ker je za vsako resno gospodarsko delo ne le prelena, temuč tudi popolnoma nesposobna. Večina pravega meščanstva izvzemši uradništvo in par matadorjev — itak ni nikedar pripadala tej stranki, ali celo odobraval njenege programa, temuč je vedno le nerada in le po pritisku naših matadorjev volila (seveda v prvi vrsti po komandi obeh Karelnov in uradništva) ž njo. A temu ne bo več tako! Dani sel! Pred par dnevi je bivši pristaš te stranke g. H. na javnem prostoru našem Karolu, bivšemu podžupanu, v pričo več pristašev liberalne stranke povedal, da je on (naš Karol) in dr. Slanc vzrok, da je meščanstvo vedno tako nespametno volilo in da je njima sedaj odzvonilo, ker se meščani ne bodo dali nič več od njih voditi. Prav je, da se je našel mož, kateri neustrašeno pove resnico v obraz, in takih mož nam manjka. A dobili se bodo, ker je začetek storjen in ta je bil težak! Torej možje na dan, in zmaga bode naša!

Bližajo se občinske volitve! Zmagali bomo v drugem in tretjem razredu s kandidati, kateri bodo delali za občni blagor, ne pa za propalo laži — liberalno stranko, ako bomo vsi tako neustašeno nastopili, kakor je g. H. Izvolili si bomo župana iz naše srede, in to take može, ki bodo imeli smisel za malega trgovca in obrtnika, ne pa samo za premožno me-

In predno sem se zamogla umakniti me je krepko privil k sebi in iskal mojih ustnic.

V obupnem strahu sem se vrgla v jezero vznak, a on, dasi ni znal plavati, me ni izpustil in padel z menoj...

Tam je jezero opasno, voda je globočine temna, in jaz sem samo videla, kako so zapljuskali valčki ob breg in zagrgljali votlo... zamolklo...

Listi, na katerih je bila napisana ta zgodba, so bili madežasti in rumeni od znoja. Našli so jih zavite v rdeč robec v nedrih mlade, razmršene ženske, ki so jo vaščani poznali kot hčer umrlega logarja Besnika.

Nekateri so dejali, da je zblaznela po smrti svojega očeta, a drugi so pripovedovali, da je molila včasih v vaški cerkvi na glas za nekega utopljenca, ki so ga našli že pred osmimi leti v tistem jezeru. Blodila je po gozdu, jokala včasih sredi divje noči, a mladi logar, ki je prišel na mesto njenega očeta, ji je bil dober in ji dajal hrane in prenočišča.

Nekega jutra pa so jo našli tam ob jezeru mrtvo. Sedela je na tisti mali trati z izbuljenimi očmi in ustnicami bolešno odprtimi, kot da se je prestrašila koga sredi noči...

Nihče ni vedel, ali je umrla naravne ali nenaravne smrti, a pokopali so jo spodobno, in čez pol leta ji je postavil mladi logar na grob železen križ.

ščanstvo in uradništvo. Vun s kričaji in na dan z možmi, ki so za resno delo!

Težko delo nas čaka, a treba je samo resne volje, in vse bode šlo. In ravno sedaj, ko se bode gradila Belo-kranjska železnica, treba nam je pravih mož na svojem mestu; ako jo sedaj zavozimo, bodo ostale posledice za večno, ali pa vsaj za nedogledni čas. Mi rabimo župana, kateri bode stal trdno kakor skala, ne pa moža, kateri omahuje in se trese kakor trepetlika. Naš župan mora biti odkrit značaj, kateri se ne da preslepiti od omamljivih besed ali obljub! On mora občini načelovati z dušo in telesom in tudi delati, ne pa delo drugim prepuščati, sam pa se hvaliti in samo govoriti. Tudi ne sme vsako leto ob proračunu spravljati županske krize na dnevni red, in ako se v proračunu županska nagrada poviša — zopet milostno — ako tudi brez prošnje — nadalje županovati. Naš bodoči župan mora malo manje govoriti, a veliko več delati, ker delo ga bode hvalilo in odpadlo mu bode brezpotrebna lastna hvala, katera se itak pod mizo valja!

A ni dovolj, da je župan na svojem mestu, tudi starešinstvo mora imeti take može, kateri bodo res kaj razumeli in delali, ne pa prihajali k občinskim sejam nevešči in nepripravljeni. Sedanje starešinstvo ima samo enega moža, kateri je na svojem mestu, kateri deluje nepristransko v korist meščanstvu brez razlike stanu. Le škoda, da je ta mož bolehen, ker bil bi najboljši župan, kajti on ljubi ne samo malega obrtnika, temuč tudi reveža (mestne uboge), katere bi drugače naš sedanji obč. odbor pozabil.

Poleg dobrega župana in starešinstva mora pa imeti meščanstvo neustrašene, pravicoljubne in za občni blagor unete odbornike, kateri pri odborovih sejah ne glasujejo po komandi, temuč po svojem lastnem prepričanju, ne glede na to, ali je to gotovim krogom prav ali ne. Saj je mestni odbor vendar tu za davkoplačevalce, ne pa za liberalno uradništvo, katero itak nobenih občinskih doklad ne plačuje — uživa pa vse dobrote od mesta. Upajmo torej, da si bomo izbrali prave zastopnike v mestni obč. odbor. Vsako osobno sovraštvo naj poneha in složimo se ter stavimo si za geslo, kar je g. H. rekel, in to je: Pri prihodnjih občinskih volitvah ne bodeta več komandirala naša dva Karelina, ker jima je odzvonilo!!

Toliko za danes, v prihodnje bodem pa opisal naše mestno gospodarstvo in sicer: mestni gozd, mestne hiše, ulice, delavce, razsvitljava i. t. d. Videli bode, dragi someščani, kam jadramo — a še je čas, da določimo naši za voženi barki drugi kurz.

Torej na delo!

Domače vesti.

Čemu se neki plačuje? Mrliški oglednik v Ljubljani, dr. Illner, je jako komoden gospod. V nedeljo je nekdo prijavil na magistratu slučaj smrti. Bilo je to ob uradnih urah, ali dr. Illnerja že ni bilo več tamkaj. Magistratni uradnik je sicer sam izpolnil oni dve listini, eno za župni urad, eno pa za pokopališnega upravitelja ter podpisal tudi mrliškega oglednika dr. Illnerja, pri tem pa pristavil, da naj dotična stranka sama morda gre k dr. Illnerju v stanovanje naznanit slučaj, da pride in stori svojo dolžnost, vsekako pa naj pride v ponedeljek zjutraj, da pove, ali je bil dr. Illner pri mrliču ali ne, ter da plača mrliško popisnino v znesku 2 K. Ker ni dolžnost stranke, ki je slučaj naznanila podpisani oblasti, da bi sama iskala mrliškega oglednika po Ljubljani, tudi ni nihče iskal dr. Illnerja. V ponedeljek zjutraj je stranka vplačala mrliško popisnino, a dr. Illnerja vendar ni bilo, da ogleda mrliča. Ne vemo sicer, kako se strinja tako ravnanje z dolžnostmi mrliškega oglednika, vemo pa to, da je tako ravnanje celo kaznivo po obstoječih postavah. Ne vemo pa tudi, zakaj se potem plačuje, ako se ne stori tega, za kar se plačuje. Predpisi za ogled mrličev so precej natančni, in drugod se tudi natančno izpolnjujejo. Iz Celovca so prišli v Ljubljano gledat tukajšnje zdravstvene naprave itd., ali zdi se nam, da bi bilo nasprotno bolj potrebno. S kako natančnostjo se v Celovcu, pa tudi povsod drugod, tudi pri nas na deželi mora ogledati vsakega mrliča, dočim pa v Ljubljani zadostuje, da mrliški oglednik samo skozi vrata pogleda v sobo, kjer leži mrlič ter od daleč z nosom konstatuje, da je mrlič v stanovanju, ne pa da bi mrliča vsaj od blizu pregledal ali celo preiskal; v našem slučaju ga pa niti ni bilo blizu. Če se dr. Illner tako zelo boji mrličev, da vsled tega strahu ne more vršiti svoje dolžnosti, kakor zahtevajo predpisi, čemu je pa potem prevzel tako službo! Pristojna oblast naj pač poskrbi, da se tu napravi red, tjavendan ne bomo plačevali.

Ljubljanski socialni demokrati so kar naenkrat prišli v strašansko nemilost pri „Slov. Narodu“, odkar so začeli s svojimi „draginjskimi“ shodi agitirati proti pivovarnarjem, mesarjem itd. „Slov. Narod“ je sicer glede pivovarnarskega kartela izpočetka zastopal vse

drugo stališče, kakor pa dandanes, a to ga sedaj čisto nič ne moti, pač pa je začel zato tem hujše udrihati po socialnih demokratih. Čudno je to, res čudno. Saj se ni tako dolgo, odkar so si bili gospodje liberalci in socialni demokrati še prav „debeli“ prijatelji. Koliko pa je tega, kar so bile deželnozborske volitve? Par mesecev, in sedaj taka izprememba. Tedaj, ko je bilo treba socialno-demokratičnih glasov za zmago, tedaj se ni branil ljubljanski državni poslanec in župan Hribar vabila na socialnodemokratično veselico v Narodnem domu, tedaj sta njegovo veleslavno navzočnost poveljevala tudi oba ljubljanska deželnozborska poslanca, dr. Tavčar in dr. Triller, a sedaj, ko so to slavno liberalno trojico vabili ljubljanski socialni demokrati na svoj „draginjski“ shod, ki se je vršil tudi v „Narodnem domu“, sedaj pa ni bilo nikogar blizu. „Slovenski Narod“ je bil še celo toliko impertinenten, da je ozmerjal socialne demokrate s — klerikalci ter jim očital, da je socialnodemokratična stranka pri volitvi Hribarjevi postopala tako, kakor bi bila v službi klerikalcev. In to vse zato, ko vsak človek v Ljubljani ve, da je bil Hribar izvoljen državnim poslancem prav in tudi edino le s pomočjo socialnih demokratov. Ravno tako sta pa tudi dr. Triller in dr. Tavčar dobila več kot polovico vseh oddanih socialnodemokratičnih glasov, a idrijski mandat je prišel v liberalne roke le s pomočjo socialnih demokratov. „Ti hudiči“, bi rekel Ebin Kristan, „ne poznajo nobene hvaležnosti.“ Strašanska pa je naravnost logika „Slovenskega Naroda“, ko debelo tiskano zatrjuje, da so Hribar, Tavčar in Triller pač zastopniki ljubljanskega mesta, **zastopniki vsega prebivalstva**, da pa se jim zato ni treba odzvati vabilu na „draginjski“ shod, ker to ni njihova dolžnost. Seveda ako bi bili sklicali shod pivovarnarski kartelaši, potem bi bila pač dolžnost te trojice, priti na njihov shod, ker so ti gospodje njihovi pristaši. Ne vemo, kako se more imenovati kdo za zastopnika vsega prebivalstva, „ima“ pa vzlic temu dolžnosti napram nekemu delu tega vsega prebivalstva. Je pač to „Narodova“ in ljubljanskih liberalcev logika, vredna ljudi, ki jo uče in se po njej ravna. Radovedni smo le, ali bo pri letošnjih dopolnilnih deželnozborskih volitvah v Ljubljani ta logika toliko vplivala na socialne demokrate, da bodo zopet volili — liberalno.

Poseben vlak k praški razstavi. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani je poskrbela, da si mojejso naši obrtniki ogledati praško razstavo z neprevelikimi stroški. Obrnila se je vsled tega na praško zbornico, ki je obljubila, da bo poskrbela zato, da bodo slovenski obiskalci dobili vsa potrebna pojasnila po strokovnjakih, da bodo tako v resnici imeli kaj koristi od obiska razstave. Obisk razstave se je določil na 15. in 16. avgusta. Ako se udeleži izleta v Prago vsaj 300 ljudi, bo vozil posebni vlak. Udeležje se skupnega obiska lahko tudi netrgovci in neobrtniki. Ako se priglasijo dovoljno število (vsaj 300), bo vozil posebni vlak zvečer dne 13. avgusta iz Ljubljane preko Jesenic, Selzhala, Linca, Budjevic ter pride v Prago 14. avgusta zvečer. Vožnja tja in nazaj bo stala v III. razredu 21 K, v II. razredu 41 K in v I. razredu 70 K. Iz Prage nazaj se izletniki tekom 30 dni lahko vrnejo s poljubnim osebnim vlakom. Ker je že malo časa, se je treba hitro priglasiti in sicer sprejema priglasje trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani najpozneje do 30. julija dopoldne. Priglasilo je treba priložiti denar za vožnjo. Vsakako bi bilo želeto, da si ogleda čim največ naših trgovcev in obrtnikov to razstavo, in ker se dne 15. avgusta otvori na Dunaju tudi črevljarska in mizarska razstava, si izletniki črevljarske in mizarske stroke, nazaj grede tudi skupno ogledajo to razstavo. Gotovo naša trgovska in obrtna zbornica lahko poskrbi zato, da dobe naši obrtniki tudi za to razstavo voditelj in pojasnjevalec.

Pivovarstvo v Avstro-Ogrski. Leta 1907 se je v tostranski državni polovici in v okupacijskih deželah navarilo 20.711.621 hektolitrov piva. Na posamezne dežele pridejo sledeče množine: Češka 9.583.929 hl, Nižjeavstrijska 3.543.853 hl, Moravska 1.973.219 hl, Galicija 1.369.834 hl, Štajerska 1.147.872 hl, Zg.-avstrijska 1.067.063 hl, Tirolska in Predarlška 509.236 hl, Solnograška 451.289 hl, Šlezija 429.011 hl, Koroška 258.699 hl, Bukovina 133.879 hl, Kranjska 100.759 hl, Bosna in Hercegovina 92.518 hl, Primorska 86.460 hl. Na Ogrskem in Hrvaškem se je navarilo 1.882.385 hl. Največja pivovarna je „meščanska“ v Plznu (772.575 hl), potem pridejo delniška v Smichovu (558.000 hl), Dreher — Schwechat (552.252 hl), Mautner — Dunaj (542.746 hl), Dreher — Budimpešta (480.309 hl), Reininghaus — Gradec (346.574 hl) delniška v Budimpešti (357.785 hl), Puntigam (325.217 hl) itd. Izvozilo se je iz Avstro-Ogrske piva 1.091.067 metrskih slotov v vrednosti 15.528.162 K, uvozilo pa 68.742 metrskih stotov v vrednosti 1.104.288 K. — Z ozirom na sedanje podražanje piva so te številke vredne vsega upoštevanja. Ako vsi pivovarnarji zvišajo ceno pri hektolitru za 2 K, izmoghajo na ta način v enem letu iz ljudstva samo v Avstriji nič manj kakor 41.423.242 K, ali v besedah okroglo enoinštiridest in pol mili-

jona kron. In ker je gotovo laž, da bi bili pivovarnarji dosedaj prodajali pivo v izgubo, hočejo torej poleg dosedanjega dobička imeti še toliko milijonov več. Ako je imel pivovarnar dosedaj eno samo krono dobička pri hektolitru, že to iznese nad dvajset milijonov, a sedaj bi potemtakem imeli kar celih dvainšestdeset milijonov. Ali pa vzemimo Kranjsko. Na Kranjskem se je navarilo piva 100.759 hektolitrov. Svoj čas je neki zagovornik pivovarniškega kartela pisal v „Slov. Narodu“, da so imeli pivovarnarji pri vsakem hektolitru samo 55 vinarjev dobička, torej od vsega piva skupaj „malenkostno“ svoto 55.417 K. Poudarili pa je pri tem treba, da je dotični člankar med stroške za hektoliter tudi že vračunal 4% obrestovanje obratne glavnice. Torej poleg tega, da se našim pivovarnarjem obrestuje njihov obiatni kapital ravno tako visoko, kakor bi ga imeli naloženega v hranilnici, je imelo teh sedem ali osem „revežev“ na Kranjskem še 55.417 K dobička posebej, torej toliko, kakor bi imeli poleg svojega po 4% se obrestujočega obratnega kapitala naloženih še prav posebej v hranilnici 1.385.000 K. Sedaj naj pa še pristejemo svoto 201.518 K, ki jo jim prinese tudi kot čisti dobiček povišanje za 2 K pri hektolitru, torej skupaj 256.935 K čistega dobička na leto, no, potem se ti „reveži“ res lahko smilijo človeku, ko jim ta čisti dobiček reprezentuje po 4% obrestujočo glavnico 6.423.375 K. V enem letu navarjeno pivo reprezentuje vrednost 3 milijonov kron, potem vrednost stavb, tovarniške opreme, posodja, sploh investirani kapital, ki iznese računano 4% obrestovanje (1 K pri hektolitru — glej „Sl. Nar.“ z dne 9. jul. 1908) 2.518.975 K — so pač naši kranjski pivovarnarji možje, katerim ne bo še tako kmalu treba iti beračit, saj so srečni posestniki premoženja **dvanajstih milijonov kron!**

Stavba mostu v Kranju dobro napreduje in bo most res krasen. Žal le, da se že sedaj vidi, da bo imel most isto napako kakor vse erarične stavbe, da bo namreč za promet z vozovi preozek.

V prometnem društvu v Kranju je nastala kriza. Prejšnji odbor, oz. olupševalno društvo, je najel Cofišče in s tem društvo neprimerno obremenil, zlasti ker je obisk vsled znanih strankarskih razmer jako nepovoljen. Saj vedo v Kranju gostilničarji iz lastne izkušnje, da odpode gotovi ljudje, kamor se zaženo, vsled svoje nestrpnosti vse druge. Naše mnenje je, da naj bi tisti gospodje, ki so zasnovali z velikim ropotom Prometno društvo, to tudi dalje vodili, pa ne prevalili bremena prav komodno na druga ramena. Sploh se je pa pokazalo, da nimajo tisti, ki vodijo našo mestno politiko, za povzdigo mesta nobenega zmisla, ker se take povzdige naravnost — boje.

Iz Idrije. V našem mestu je sedaj nekoliko bolj prazno postalo. Res da so ob gotovih urah, ko se menjavajo rudarji pri delu, ulice bolj živahne, saj gre 400 delavcev na svoje mesto in ravno toliko se jih vrača domov, a pozna se vseedno čez dan, da so šolske počitnice. Naša realka je letos postala popolna in bila je prva matura v Idriji, k sreči je ravno letos tako polajšano pri tem izpitu, da so si naši maturantje lahko čestitali, ker so še ob tem času dospeli do 7. šole. Dva sta napravila izpit z odliko, če tudi celo realko nista bila odličnjaka, drugi so tudi vsi dostali in bili za „zrele spoznani“, da gredo na visoke šole. Celo neka dama privatistinja je prišla v oddaljeno Idrijo k maturi. Zakaj si je ravno Idrijo izbrala, ko ji je več realk bilo bližje, ne bomo prereševali, a pogodila je le prav. Tudi ona je „zrela“. In naš mestni zastop je pogostil na javni veselici prve maturante ter z velikimi plakati vabil udeležence k izvanredni slavnosti. — Koncem tega meseca konča tudi c. kr. logarska šola svoj letni tečaj in čipkarska šola svoje leto, pa bode v poletni vročini na ulicah nekoliko manj živahno. — Radi velike suše je bila tudi pri nas, kakor drugod procesija za dež. Socijalno demokratični list „Naprej“ se iz tega norčuje, češ le nespametni še kaj na to drže, pametni so drugih misli. Ni treba ravno daleč segati, da se dožene, kedaj človeka pamet sreča. Vzemimo za zgled le urednikovo, Kristanovo družino. Letos jo je Bog obiskal s hudo boleznijo. Dasiravno niso preveč pobožni, je vendar bolnica zdihovala: „o Bog, pomagaj mi, Marija, prosí za me, ko toliko trpim“. Navzoči so se čudoma popraševali, kako je to, da je sedaj Bog dober in se na njega obrača, saj se vedno uči, da je vse le narava, in da večni zakoni vse vladajo, da je Bog le nekaj izrodek človeškega mišljenja. Kako pravi že star pregovor: „na morju se človek moliti uči“? V potrebi sta torej Bog in Marija tudi socialnim demokratom dobra in iščejo pri teh pomoči; takrat jih naravne sile zapuste in večni zakoni jim ne zadostujejo. Kdo je torej bolj dosleden v svojem mišljenju in dejanju? Ali veren kristjan, ki časti Boga v sreči in išče pri njem pomoči v nesreči, ali brezverec, ki mlad in čvrst taji Boga, a ko ga kaj zadene, zateka k tistemu, ki ga je prej tajil! Svetujemo g. Kristanu, da opusti take norčije, ker ravno njega in njegove somišljenike naj bolj smešijo, kažejo

se korenjake takrat, kedar ni sile, a vsa bahatost in mozatost jih takoj zapusti, kedar jih zadene kaka nesreča.

Kako obvarujemo našo deco jetike? Razpravo „o boju proti jetiki, osobito z ozirom na našo mladino in na razmere v šolah“, ki je izšla v „Domačem ognjišču“, dalo je deželno pomožno društvo za bolne na pljučih pod gornjim naslovom ponatisniti in je po en izvod uposlalo vsaki ljudski šoli na Kranjskem. Brošuro pa je dobiti tudi v knjigarnah in sicer po 40 v. izvod. Namenjena je v prvi vrsti našim ženam in materam, ki bodo iz nje razvidele, kaka nevarnost preti že dojenčcem in otrokom v prvih otroških letih, če se z njimi pravilno ne ravna. Brošura podaja nam natančna navodila, kako obvarujemo našo deco jetike, sploh pa je iz nje posneti marsikak koristen nasvet glede odgoje otrok vobče.

Raznoterosti.

Svojega moža ubila. V Tivoli, piemonteškem mestecu, je bival neki Giacomo Dalmazo, ki je bil ločen od svoje žene, pa je vendar hotel nekega dne priti k njej v stanovanje. Žena ga ni pustila vstopiti, in ko je on hotel s silo vdreti v stanovanje, je prišlo med njima do prepora, dokler se nista končno dejanski spopadla. Žena je v strahu, da nebi je mož pretepel, pograbila debelo palico in udarila moža po glavi, da se je vsedel na tla. Ženi pa to še ni bilo dovolj, temveč je tokla toliko časa po moževi glavi, dokler ni bilo drugega kakor neka zmes kosti in krvi. Mož je bil seveda mrtev, in ko je žena to spoznala, je šla sama in se ovadila oblastim.

Most se je podrl. Te dni so si učenke v Nahodu na Češkem ogledovale tamošnjo elektrarno. Ko je 15 deklic stalo na mostu in gledalo delovanje električne turbine, se je podrl most in vseh 15 deklic je padlo v vodo. Zahvaliti se je edino le hitrosti delovodje, s katero je ustavil turbino, da so bili otroci rešeni smrti.

Židovski goljufi. Iz Dihtenic v Bukovini so pobegnili trije židje, katere je zasledovalo državno pravdnštvo. Na naravnost vnebopijoč način so ti židje izkoriščali ljudsko nevednost. Pred kratkim je izgubilo pet kmetov vse premoženje, ker so jih ti židje ogoljufali pri menicah s tem, da so „popravili“ menice, ki so se glasile na 1000, 1500, 1800, 2220 in 4000 K na desetkratno svoto. Kmetje niso znali niti čitati niti pisati, zato je bila taka goljufija mogoča. Židje so pobegnili na Rusko. Taki slučajji v Bukovini niso osamljeni. Omenjeni trije židje so bili zelo bogati in so si celo svoje bogastvo pridobili na tak nesramen način.

Ženski vestnik.

Vzgoja k resnicoljubju.

Med najlepše temeljne poteze značaja spada resnicoljubje. Res je sicer, da resnicoljubnemu človeku postelja ni vedno najrahljše postelja, saj je žalibog vedno in povsod ljudi, katerih dejanja in nehanja ne preneso resnice; toda za vse bridkosti in preganjanja od zunaj človeka bogato odškoduje notranja sladka zavest, da služi resnici, da je njegova čista vest, ki je ni omadeževala laž. Pa tudi svet mora prej ali slej skloniti glavo pred čelom, ovenčanim z resnicoljubjem. Toda — bile posledice dobre ali zle, za to se v prvi vrsti ne gre; glavno je to, da je ljubiti resnico dolžnost vsakega človeka ter bistven del, da, še več: temelj njegovega poštenja. Zato je tudi dolžnost starišev, vzgajati otroke k resnicoljubju.

Tu zlasti velja rek, da beseda miče, a vzgled vleče. Kaj pomaga, ako zabičavaš otroku, da je laž grdobja in greh, ako pa se sam vpricho otrok zlažeš kdove kolikokrat! V tem oziru zlasti greše matere, ki jim je kot lahkoumnim, površnim in nesamostojnim ženskam laž mnogokrat edino uspešno orožje nasproti premoči in zapostavljanju od strani moških. Nezavedna mati — in ženska sploh se zlaže čisto lahko, brez vsakega premagovanja, brez čuta odgovornosti, brez premisleka in zato čisto tudi čisto nezmiselno; dostikrat se niti ne zaveda več, kdaj laže in kdaj govori resnico. Kaj čuda potem, da se otroci nasrkajo lažnjivosti, kakor goba mokrote, in se je tudi v kasnejših letih ne morejo znebiti, čeprav bi radi; proti njih boljšemu spoznanju in volji jim uide laž nehote iz ust, in da zakrijejo to jedno, morajo potem izreči še drugo in tretjo. To zlo jih teži in preganja kakor mōra — da ne govorim o onih nesrečnikih, ki lažejo s premislekom in veseljem.

Znana mi je bila izredno poštena oseba, blagega in odkritega značaja, ki bi iz slabega namena in z mirnim premislekom ne izrekla laži za nič na svetu: a kadar jo je nenadoma zatekla zadrega ali stiska,

spotaknila se je ob laž, predno se je tega zavedla — v največjo svojo muko. Ta oseba je priznala, da ji to zlo izhaja od matere, katero je sicer ljubila in spoštovala iz vse duše. Vedno ji je bila v živem spominu silna bol, ki jo je kot otrok občutila v hipu, ko je prišla na sled prvi večji laži od strani svoje tako globoko ljubljene matere. Ta bol je razumljiva; kajti prvi, visoki ideal otroške duše, so starši. Gorje otroku, ako preje, predno še zamore razumeti vso težo človeškega življenja, spozna, da je ta njegov ideal le navadno človeško bitje, v slabostih in strasteh podobno vsem drugim ljudem. To je prvo veliko razočaranje človeške duše, in biti smemo uverjeni, da je tudi najtežje in najostudnejše.

Navedenega je lahko spoznati, kako velika je odgovornost staršev pri vzgoji otrok zlasti z ozirom na resnicoljubnost. Ko bi se pač vsaka mati zavedla te velike odgovornosti in opustila tisto malo častno in materinskega poklica celo nevredno navado lažanja. Bolje je, da za hip zavihra nad družino očetova jeza ali kaka druga neprijetnost, nego pa, da bi se dom zastrupljal z lažjo, ki ima itak le kratke noge. Vsak družinski oče pa naj bi vestno vršil svoje vzgojne dolžnosti in strogo pazil na to, da bi se ga ne sleparilo z lažmi in prikrievanjem tega ali onega v družini. Mnogo bo proti laži v svojem domu storil že s tem, da ne bo za vsako malenkost vzrotil in zdivjal, marveč da bo z mirno treznostjo in pravo očetovsko ljubeznijo uravnaval domače razmere. Seveda se mora tudi sam vzdržati najmanjše laži — pa če bi tudi moral n. pr. priznati ženi kako svojo nerodnost ali slabost, ali pa celo radoznavemu otroku odkrito reči, da mu tega ali onega ne ve razložiti; saj se lahko obenem opraviči. Sploh naj starši vedno z vzgledom uče otroke načela, da mora iz resnicoljubja vsak sprejeti nase vse posledice za svoja dejanja in nehanja, pa naj bo to tudi za enega ali drugega pelinova pijača; ta je sicer grenka, ima pa zdravilno moč, dočim je laž sicer sladka, a strupena in morilna.

Proč torej z lažjo iz naših domov! Vzgojimo mladino v ljubezni in spoštovanju do resnice; potem bo laž zgubila tla v družbi sploh in življenje mnogo, mnogo svojih črnih peg... Svitlejše bo sijalo solnce na nebu, ko nam bo dušo ozaljšala resnica.

O sijajnem demonstracijskem sprevedu za žensko volilno pravico, ki se je vršil 13. junija t. l. v Londonu, piše londonski dopisnik „Berliner Tagblatt-a“: Vse starosti, od dojenčka pa do srebrnolase starke, vsi stanovi so bili zastopani. Ženske, ki si služijo kruh pri pisalnem stroju v temnem biržu, v delavnici, kot strežnice ob bolniški postelji, v gospodinjstvu; dalje umetnice in znanstvenice, kakor zdravnice, učiteljice, pravoslovke, da, celo bogoslovke in pisateljice — vse so bile poleg dam iz najvišjih krogov zastopane v sprevedu po svojih najodličnejših imenih. Katoličanke in protestantke, socialistične fabianerice in konservativno-unionistično čuteče ženske so složno korakale za svojimi, deloma jako dragocenimi prapori, na katerih so se bliščala imena pokojnih velikih Angležinj in drugih žen, proti Albert Hall-u. Umetnice so na svoj prapor dvignile ime Angelike Kaufmann, glasbenice ime Jenny Lind; to zastavo je nosila temnopolta hčerka slavne pevke. Edina še živeča žena, katere ime je bilo počaščeno, je nesmrtna Florence Nightindale. Na čelu pešcev je korakala sivolasa doktorica prava mis Emily Davis, najstarejši ud nacionalne Unije. Na njeni strani je šla druga doktorica prava v skrlatasto-rdečem juristovskem oblačilu, namreč predsednica Unije in ž. na znanega pokojnega državnika, mrs. Fawcett, poleg nje pa lady (izgov.: lehdi) Balfour. Razven pešcev je bilo v sprevedu tudi mnogo elegantnih kočij in avtomobilov, v katerih so se peljale lady Somerset, lady Delavare, lady Strachey, lady Russel i. dr., na čelu jim slavna ameriška teologinja Ana Shaw. Najbolj navdušeno je ljudstvo pozdravljalo zdravnice, bolniške strežnice in neštete vrste svežih in pogumno zročih studentk v njih lepo pristanjajočih črnih plaščkih in čepicah. V Albert Hall-u so govorile mrs. Fawcett, mis Shaw in lady Somerset. Vsa prireditev je napravila globok, veličasten vtis.

Kongres svetovne zveze za žensko volilno pravico se je vršil od 15. do 20. junija t. l. v Amsterdamu. Zveza je strogo strokovna, tako, da morejo biti zbrane v njej vse vere in vse narodnosti; zato je bilo tudi na zborovanju izključeno vsako politikovanje. Na kongresu so bile zbrane zlasti Američanke, Angležinje, Nemke in Francozinje, pa tudi vse druge kulturne narodnosti. Nizozemske oblasti so postopale nasproti kongresu s prijazno naklonjenostjo, vendar pa ni bilo sprejema pri kraljici. — Posebno pozornost so vzbujale angleške „sufragettes“ t. j. ženske, ki baš sedaj prirejajo v Londonu demonstracijo za demonstracijo v prid ženske volilne pravice. Starejše borilke za to pravico se imenujejo „sufragiste“ in se razlikujejo od prvih po svoji dostojni, legalni taktiki. — Na kongres so poslale svoje oficijelne zastopnike te-le vlade: norveška, avstralska in utah-ska. Prihodnji kongres se ima vršiti v Londonu.

Socijalno žensko šolo otvori letošnje jeseni Pestalozzi-Fribelova hiša v zvezi z dekliskimi in gospejnimi skupinami za socijalno pomožno delo v Berlinu-Schönebergu. Šolo bo vodila izvrstna poznavateljica socijalnega vprašanja in narodnega gospodarstva dr. Alice Salomon. Učni načrt je izpeljan za dveletno dobo: na nižji stopinji gospodujejo pedagoške, na višji pa socijalno-znanstvene stroke. Ta zadnja stopnja ima nalogo, strokovno usposobiti obiskovalke za vse panoge socijalnega pomožnega dela.

Babiške tečaje za ženske izobraženih stanov otvorijo dne 1. septembra t. l. v porodniškem zavetišču „Luisenheim“ v Mannheimu. Za sprejem treba predložiti izpustno izpričevalo kake višje dekliske šole ali pa dokazati istovredno izobrazbo. O tej važni stvari izpregovorimo prihodnjic kaj več.

Ženska privatna docentura na Pruskem. Leta 1906. je zaprosila dr. Marija grofica Linden za pripuščanje k habilitaciji na vseučilišču v Bonnu. Letos v maju je srečno prišlo do nesrečne rešitve te vloge po naučnem ministru. Isti pravi, da vsled točasnih statutarčnih pravil habilitacija žensk za privatno docenturo na modroslovni fakulteti ni dopustna in da minister vsled načelnih pomislekov t a č a s n i v položaju, povzročiti spremembo habilitacijskih določb. Iz ministrovega odgovora je jasno razvidna njegova osebna naklonjenost v tej stvari in priča o tem zlasti okolnost, da je bila dr. Marija grofica Linden istočasno z gornjim odgovorom imenovana za načelnico novemu parazitološkemu oddelku na borskem higijeničnem zavodu. Upati je, da na Pruskem v kratkem zopet pride na dnevni red vprašanje o ženski privatni docenturi in da bo tedaj ugodno rešeno.

Imatrikulacija žensk se bo na pruskih vseučiliščih prvič vršila prihodnji zimski semester. Obenem imajo pasti vse izjemne določbe za ženske glede izvolitve kolegijev, znanstvenih strok itd. Pa seveda, brez „cofa“ ne gre na Pruskem — kakor tudi marsikje drugje ne! — kadar se meri ženskam pravice: prusko ministertvo se hoče strogo zavarovati proti takemu razumevanju dovoljene imatrikulacije, kakor da bi ista upravičevala zahtevo za nastavljenje žensk v državno službo po končanih študijah. To nikakor ne, — marveč imajo pravico do državnega kruha prej ko slej le srečni moški državljani.

Ilovica v kuhinji. Ilovica je jako dobro sredstvo za čiščenje posode in drugih kuhinjskih priprav, zlasti lesenih in kovinastih. Ilovico se zmoči in z njo namaže umazane stvari zlasti mastne in krvave lesene krožnike in kladive. Čez par ur se ilovico spere z milom in peškom in posodo čisto izplakne.

Hipermangansko-kisli kalli naj bi ne manjkal v nobenem gospodinjstvu. Isti dobro služi kot ustna voda in kot belilno in desinfekcijsko sredstvo. Zlasti koristen je za pranje zelenjave in že nekoliko „dišečega“ mesa n. pr. divjačine, morskih rib itd. Meso ali zelenjava se za nekaj časa položi v dotično raztopino in potem čisto izplakne. Raztopina se napravi tako-le: 20 gramov hipermangansko-kislega kalija se raztopi v enem litru mrzle vode in se to raztopino shrani. Kadar jo je treba rabiti, vzame se jo približno pol žlice na en liter vode.

Citronska kislina ni le okusna pijača in kuhinjska začimba, marveč je tudi izvrstno medicinalno sredstvo. Uspešno se rabi kot zunanji pomoček za preprečenje ran vsled ležanja pri bolnikih, ako se s to kislino natro dotična izpostavljena mesta telesa. Kot notranje sredstvo služi citronska kislina prav dobro proti skorbutu, revmatizmu in enakim boleznim. Nek zdravnik se je celo prepričal, da je citronska kislina najboljši pomoček proti davici; treba je s sokom vsaki dve uri enkrat s čopičem namazati bolna mesta v grlu.

Ustanovljeno 1842.

Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna:

Delavnica:

Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela „Union“.

Igriške ulice 6
Ljubljana.

52-9

Zahvala.

Dovoljujem si tem potom javno izreči svojo najiskrenejšo zahvalo gospodu

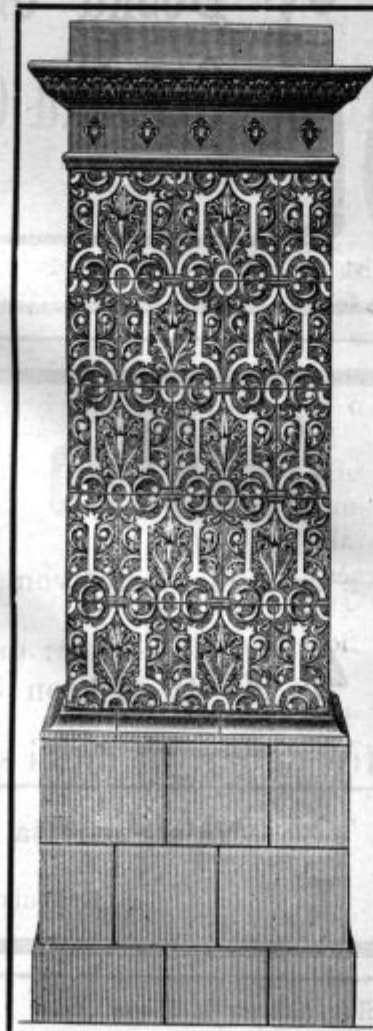
dr. Franu Dergancu

za njegov veliki trud in požrtvovalnost pri zdravljenju moje soproge, katero je s svojo izredno spretnostjo rešil gotove smrti na izkrvavitvi pri porodu.

V Ljubljani, dne 25. julija 1908.

Anton Ekar

urednik.

Prva dolenska izdelovalnica lončenih peči in štedilnikov

J. V. APPE

v Kandiji pri Novem mestu

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo izdelovalnico in zalogo 15-7

lončenih peči od preprostih do naj-finejših

iz bele ilovice, različnih barv.

Ilovica je na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju preiskana in priznana kot najtrpežnejša ob vsaki premembi ognja, tako da lahko tekmuje z vsemi enakimi izdelki kranjske dežele v trpežnosti.

Spričevala so na razpolago. Za izdelke se jamči.

Postavljanje in popravila se izvršujejo točno in solidno po kolikor možno nizkih cenah.

Slovenci! Naročajte le pri domačih tvrdkah.

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja
in posode

se priporoča veleč. cerkvenim pred-
stojništvom in slavnemu občinstvu
v obilna naročila vseh v njegovo
stroko spadajočih del, katera iz-
vršuje najtočnejše in najsolidnejše.

Prevzema tudi popravila.

Delavnica v lastni hiši
v Ljubljani, Elizabetna cesta.

Ravnokar došle krasne kravate, najnovejše bluze,
fina vrhnja in spodnja krila

— priporoča po znano nizkih cenah tvrdka —

A. Divod-Mozetič

v Ljubljani,
Stari trg št. 21.

Modna trgovina ter salon za
damske klobuke.
Filijalka v Kranju, Glavni trg.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

— Stari trg šte. 19 —

priporoča koverta s firmo, pismeni papir, ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

— registrovana zadruga z neomejeno zavezo. —

Hranilne vloge se obrestujejo po

➔ $4\frac{1}{2}\frac{0}{0}$ ➔

brez odbitka rentnega davka, katerega poso-
jilnica plačuje sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega,
če je ud ali ne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Posojila na zemljišča po 5% ali s 5% in 1%
amortizacije. Hranilnica sprejema tudi vsak
drugi načrt glede amortizacije. Posojila na
osebni kredit po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun.

Zavod ima svoj sedež v škofiji poleg farne cerkve.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIC

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Moška obleka od 8 K naprej.

Deška obleka od 4 „ „

Otroška obleka od 2 „ „

25—9

Yzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom. — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure **po 4 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$** to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.